

הכלב מגלה-המוקשים

העתונאים שהובאו לחזות באחד החיפושים בשדות-ים בראשית ספטמבר ש.נ. זכו שם ל„סנסציה גדולה“ — לראות את הכלבים מגליי-המוקשים ש„הובאו במיוחד באוריונים מגרמניה“! ולא ידעו כי „חזרה התורה לאכסניה שלה“, כי השיטה של שימוש בכלב לגילוי-מוקשים מוצאה מא"י, ותחילתה בימי המאורעות 1936—39. השימוש במוקשים שונים ע"י הכנופיות, והקרבות שנגרמו עקב כך, הם שהניעו את ד"ר מנצל לחשוב על אפשרות של גילוי-המוקשים בעזרת הכלב, שיסמן למדריכו את המקום בו הוסתר המוקש.

הנסיונות הוכתרו בהצלחה, ובמכון לחקר הכלבים שבהדרכת ד"ר מנצל בקרית-מוצקין הצליחו לאמן כלבים אחדים לתפקיד זה.

בימי אל-עלמין, הוצע לצבא להשתמש בכלבים, שאומנו במכון בקרית-מוצקין, לצורך גילוי-מוקשים. משלחת קצינים גבוהים מן המפקדה הצבאית של המזרח התיכון ביקרה במכון, בו קיבלו האורחים הסברה והדגמה של פעולות הכלבים בגילוי מוקשים. ההצעה נתקבלה, וצבאות-הברית השתמשו אח"כ במידה רחבה בשירותו של הכלב גם בשטח צבאי זה.

רשימות רבות נתפרסמו על הישגי הכלבים בגילוי־מוקשים, אך מעולם לא צויין בפרסומים רשמיים ובעתונות כי השיטה נתגלתה בא"י, או אף שם מגלה־השיטה והמאמנים הראשונים, עד שהובאו למלא את תפקידם הנכבד בגילוי־"מטמוני־הנשק של ההגנה" בא"י.

אכן, אנשי צבא־הברית (אוסטרלים ואחרים) אשר הגיעו מהמזרח־התיכון לזירת האוקינוס השקט והביאו אתם — והכניסו שם לשימוש רחב — אחדים מהכלבים הללו, היו משתמשים לעתים קרובות בכינוי "כלבי־ארץ־ישראל", כאילו היה זה גזע כלבים מיוחד שמקורו בארץ.

* * *

האימון מתחיל במשחק בין הכלב לאדם, המביא, כנראה, לכך שיהא הכלב מצוי עם ריח־מוקשים — מסוגים מתכתיים ופלסטיים כאחת, — עם תגמול מזוני. הנסיון הצבאי הראה כי עשרים כלבים יכולים, "לסרוק" גזרה, 16 יארד רוחבה ומאתיים אורכה, ב־30 דקות.

הכלב מגלה־המוקשים קשור ברצועה ארוכה, ומהלך כ־30—40 מטר לפני המדריך. ע"י חפירה ברגל הקדמית וישיבה על הארץ מציין הוא למדריכו את המקום בו מוסתר המוקש. משקלו הקל של הכלב לעומת משקל האדם מקטין את הסכנה הצפויה לו בדרכו על מוקש.

הכלבים גילו, במקרים רבים, מוקשים שהונחו בעומק ניכר והוסוו מלמעלה בכשרון רב. חוש־הריח החד של הכלב המאומן עמד מיד על כך כי האדמה במקומות אלה תחוחה היא, — בעוד שעין האדם לא הבחינה בכל סימן חפירה במקום שהסואה מוצלחה טישטשה בו את עקבותיה.

